

**CONSIDERAȚII PRIVIND SPRIJINUL LOGISTIC
AL STRUCTURILOR DE FORȚE TERESTRE ANGAJATE
ÎN OPERAȚII DE RĂSPUNS LA CRIZA MILITARĂ**

**CONSIDERATIONS ON THE LOGISTICAL SUPPORT OF LAND
FORCES STRUCTURES ENGAGED IN MILITARY CRISIS
RESPONSE OPERATIONS**

Locotenent-colonel drd. Gabriel BOȚOG*
Colonel (r) prof. univ. dr. Benoni ANDRONIC**

Rezumat: *Nevoia de a lămurii unele aspecte mai puțin cunoscute ale sprijinului logistic al structurilor de forțe terestre în operații de răspuns la criza militară, mai puțin definite în logistica operațională, ne-a îndemnat la o cercetare atentă a literaturii de specialitate și a evenimentelor din criza militară ce se manifestă acum între Rusia și Ucraina și de a ne spune părerea noastră asupra acestora.*

În operațiile structurilor de forțe angajate în acțiuni specifice de răspuns la criza militară nu toate domeniile funcționale ale sprijinului logistic sunt relevante, iar unele dintre acestea cunosc o anumită particularizare.

Iată de ce în acest articol ne vom spune părerea privitoare la subiectul abordat, arătând care sunt domeniile funcționale esențiale în sprijinul logistic și mai ales modul în care trebuie înțelese acestea în acțiunile structurilor de forțe în operațiile de răspuns la criza militară.

Cuvinte-cheie: *arie (zonă) operațională; criza militară; ipoteza acțională; domenii funcționale; sprijin logistic.*

Abstract: *The need to clarify some less unknown aspects on logistical support for land forces structures in military crisis response operations, less defined issues in the operational logistics, determined us to research thoroughly the field's literature and the events of the military crisis manifesting now between Russia and Ukraine and to have some opinions on those aspects.*

In the operations of force structures engaged in actions specific for military crisis response not all the functional fields of the logistical support are relevant and some of them have certain peculiarities.

---

* Doctorand în Științe militare și informații la Universitatea Națională de Apărare „Carol I”.

** Profesor universitar asociat în Universitatea Națională de Apărare „Carol I”.

Therefore in this article we will have an opinion on the approached topic showing which are the main functional fields in the logistical support and particularly how they must be understood in the actions of forces structures in military crisis response operations.

Keywords: operational aria; military crisis; action hypothesis; functional fields; logistical support.

Problematica crizei în epoca globalizării a fost, este și va fi intens dezbătută de către numeroși specialiști și analiști, care au încercat și încă încearcă o fundamentare teoretică. Lumea a mai fost în criză, este și va mai fi, deoarece s-a constatat că în istoria umanității acest fenomen socio-economic și militar are o prezență ciclică. În epoca contemporană, lumea este în criză, iar fenomenul globalizării și-a arătată mai pregnant ca niciodată potențialul generator de efecte economice, financiare, sociale, militare și de mediu negative.

Noua epocă deschisă după dispariția bipolarității politice se caracterizează prin apariția unor realități cu efecte contradictorii, chiar conflictuale, cu schimbări bruște de evoluții neliniare și imprevizibile. În acest context, criza poate reprezenta un moment critic în evoluția unei societăți, care duce fie la conflict militar cu scopul impunerii intereselor unei părți, fie la reîntoarcerea la starea de normalitate prin armonizarea intereselor divergente.

Având în vedere ce afirma și Carl von Clausewitz „*războiul este continuarea politicii, dar cu alte mijloace*,” evident mijloace violente, putem spune că întotdeauna o astfel de criză are loc pe fondul unor decizii politice sau că o criză militară este, totodată, o criză de tip politico-militar.

Criza militară constituie o constantă a lumii contemporane, care de regulă apare ca urmare a unor dificultăți de natură politică, socială, economică, militară etc. De asemenea, ea poate reprezenta o perioadă de tensiune, de tulburare, de încercări, adesea decisive, care se manifestă în societate. Înțelesul stării de criză militară poate fi simplificat prin nevoia de schimbare, adică dezorganizare în vederea unei noi organizări.

În sistemul internațional modern, interesele divergente și conflictele de interese sunt la ordinea zilei în materie de intervenție și neintervenție, separatism și anti-separatism, dispute comerciale, teritoriale și de suveranitate, probleme etnice etc., care pot duce, direct sau indirect, la declanșarea unei crize militare. În condiții normale, orice țară sau grupări politice încearcă prin mijloace politice, diplomatice și economice să soluționeze conflictele de interese dintre ele, dar în condiții anormale apare criza militară.

Criza militară apare atunci când nu se găsește o soluție care să mulțumească toate părțile, când interesele divergente nu pot fi armonizate în mod eficient. Una sau ambele părți vor dori să folosească puterea militară pentru a pune capăt

conflictului de interese. Cu toate acestea, utilizarea forței este limitată în acest moment și rezolvarea încă posibilă prin mijloace nonmilitare.

În ultimii ani, s-au înregistrat o serie de crize militare mai mult sau mai puțin grave, mai ales acolo unde mediul de securitate este caracterizat de instabilitate. Criza militară și, mai apoi, conflictul dintre Georgia și Rusia din vara anului 2008 sau cea din Libia din anul 2011 sunt doar două exemple de cum anumite decizii politice creează tensiuni și dispute, criză și chiar conflict armat. Chiar și în cadrul NATO a existat o criză militară între Turcia și Grecia.

Evenimentele din Decembrie 1989 constituie un exemplu de criză militară care demonstrează caracterul particular și irepetabil al crizelor militare. Noi, care am fost în mijlocul evenimentelor din decembrie 1989 din România am înțeles acțiunile de dezinformare, atacurile din mass-media românească și internațională, intervenția unor forțe paramilitare care au atacat unitățile militare românești și au încercat din răzputeri să creeze un conflict militar între structurile armatei și cele ale securității; mass-media internațională avansase și o cifră de 60 000 de morți în urma ciocnirilor armate din timpul Revoluției.

Criza militară se află pe o treaptă imediat inferioară conflictului armat (războiul fiind o culme/vârf al conflictului armat), reprezentând o escaladare a tensiunilor și o stare violentă a situațiilor de criză. Totuși, criza militară, ca expresie a conflictualității lumii, ca număr și ca frecvență are, în opinia noastră, o sferă mai largă decât conflictul armat, în sensul că, în fond, și conflictul armat este tot o criză militară, dar de foarte mare amploare. Desigur, nu competiția dintre criza militară și conflictul armat este aici importantă, ci substanța conflictualității, modul în care se ajunge la o criză militară, spre exemplu, la un conflict armat (conflict de interese vitale). Deci, criza militară nu este conflict armat, dar poate deveni conflict armat. Ea poate să apară pe neașteptate având la origine un interes al unui grup restrâns sau o revoltă. Însă și criza militară se declanșează – chiar și atunci când este spontană – printr-o decizie politică.

În concluzie, criza militară poate fi definită ca „o situație națională sau internațională caracterizată prin existența unei amenințări la adresa obiectivelor, intereselor sau valorilor fundamentale ale părților implicate, pentru a cărei rezolvare acestea folosesc violența – și anume, violența armată – în scopul impunerii prin forță a obiectivelor sau intereselor proprii”⁵.

În studiile de specialitate americane, criza politico-militară este definită prin trei factori: interesele-cheie sau cele vitale ale actorilor implicați; existența elementului de timp sau a sensului de urgență; pericolele majore sau amenințările

---

⁵ Mircea Mureșan, Gheorghe Văduva, Eugen Boambă (coord.), *Criza, conflictul, războiul*, volumul III, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2007, p. 57.

(sau ambele) la adresa intereselor tuturor părților sunt posibile, inclusiv amenințarea cu un conflict militar, iar în cazul marilor puteri o amenințare potențială la adresa structurii sistemului internațional⁶.

Noi ne exprimăm opinia că situația de criză reprezintă rezultatul combinării unor circumstanțe într-un anumit moment. Identificarea și monitorizarea evoluției acestor circumstanțe fac posibilă proiectarea naturii răspunsurilor, stabilirea momentelor favorabile stingerii situației de criză, menținerea stării de criză într-un echilibru care să permită viitoare dezamorsări.⁷

Să ne imaginăm cum ar putea să apară o criză militară între două state vecine.

Mai întâi va apărea o criză politică, generată de un stat vecin, ce ar putea revendica o zonă teritorială, care i-a aparținut cândva în trecutul mai mult sau mai puțin îndepărtat, sau pretenția de a-și proteja minoritatea aflată în acea zonă. Totodată acesta va organiza demonstrații democratice și pașnice în fața ambasadelor statelor principale ale lumii, acreditate pe teritoriul său, sau chiar în străinătate, pentru a-și face cunoscute pretențiile și a căpăta astfel o anumită „legitimitate” pentru acțiunile ce le va desfășura.

În același timp, pe teritoriul statului vecin, minoritatea în cauză va organiza mitinguri, demonstrații, mai mult sau mai puțin violente, sau chiar vor organiza un referendum pentru autonomie teritorială sau, de ce nu, pentru a se alipi statului a cărui naționalitate aparține.

Dacă eforturile diplomatice nu vor duce la depășirea crizei, atunci statul petent poate fi tentat să utilizeze forța armată și astfel să se instaleze criza militară. În acest caz el poate să-și mobilizeze în secret sau public structura de forțe armate; să-și concentreze forțele în apropierea frontierelor naționale ale statului vecin, cu care să execute antrenamente, exerciții și simulări ale unor atacuri armate; să nu respecte culoarele de zbor internaționale cu aeronave militare și civile; să încerce penetrarea rețelelor de comunicații militare în scopul procurării de informații și date despre starea unităților militare ale statului vecin dintr-o anumită zonă; să activeze grupuri paramilitare sau organizații ilegale cu care să desfășoare acțiuni de tip terorist.

În acest fel, de la aceste tipuri de acțiuni până la declanșarea agresiunii armate nu mai este decât un pas, care în lipsa unei reacții adecvate a statului vecin sau a lumii democratice poate duce la agresiune (conflict) armat.

Ce ar trebui să facă statul pe teritoriul căruia se află minoritatea etnică vizată de statul vecin?

Pentru început, statul vizat de criză va face apel la resursele diplomatice pe care le are, pentru a convinge lumea democratică că acea minoritate se bucură de

⁶ Michael D. Swaine, *Understanding the Historical Record*, Washington, 2006, p. 8.

⁷ *Ibidem*, p. 10.

toate drepturile democratice pe teritoriul ei, iar pretențiile statului vecin sunt neîntemeiate.

Dacă eforturile diplomatice nu vor da roadele așteptate (de depășire a crizei) poate încerca o mediere, făcând apel la organismele internaționale abilitate în domeniul gestionării crizelor și chiar poate recurge, ca și adversarul său, la a convinge opinia publică mondială, prin demonstrații pașnice desfășurate în țară și străinătate, de justetea cauzei sale.

În cazul în care eforturile întreprinse nu sunt suficiente pentru depășirea crizei, iar vecinul petent este tentat să facă apel la forța armată, fără deocamdată a trece la utilizarea ei, atunci acesta poate, mai întâi să ridice în mod eșalonat capacitatea operativă a propriei structuri armate.

Când statul vecin trece la mobilizarea forțelor armate, atunci și el va trece la execuția mobilizării forțelor sale armate și deplasarea marilor unități și unități ale forțelor terestre în zonele operaționale, potrivit scenariilor previzionate în caz de criză militară.

Noi credem că pentru acest moment marilor unități și unități ale forțelor terestre pot rămâne în staționare, în raioane apropiate ariei operaționale și trebuie evitată intrarea în dispozitiv operativ a acestora, pentru a nu da motiv statului vecin să declanșeze conflictul armat.

Desfășurarea acțiunilor de răspuns la criza militară de către forțele terestre este condiționată de funcționalitatea structurilor organizatorice ale acestora, printre care și cea a *forțelor de logistică*, care au un rol deosebit de important în asigurarea succesului acțiunilor lor în ceea ce privește asigurarea sustenabilității cât mai mult timp în aria (zona) operațională. Forțele de sprijin logistic sunt chemate, astfel, să asigure condițiile necesare pentru creșterea mobilității și flexibilității structurilor de conducere în operație, în concordanță cu rolul, locul și misiunile specifice în situații de criză militară.

Sprijinul logistic al forțelor terestre (structurile operaționale ale acestora) în situații de răspuns la criza militară trebuie privit și înțeles prin modul de exercitare a domeniilor funcționale. Ținând seama de conținutul logisticii trupelor, sprijinul logistic al forțelor terestre, în acest caz, cuprinde totalitatea activităților ce se desfășoară în scopul asigurării structurilor operaționale ale acestora cu tot ce le este necesar, în acord cu amplasarea acțiunilor ce le desfășoară, pentru îndeplinirea misiunilor ce le revin.

În acest sens, comandantul forțelor terestre trebuie să cunoască și să aprecieze printre altele atât situația forțelor proprii din subordine, posibilitatea desfășurării acțiunilor de răspuns la criza militară cu forțele și mijloacele pe care le are la dispoziție, capacitatea lor operațională, cât și capabilitățile de suport logistic de care acestea dispun.

Srijinul logistic al operațiilor desfășurate de structurile forțelor terestre în situații de răspuns la criza militară constituie un factor hotărâtor pentru îndeplinirea misiunilor ce-i revin acestora și în accepțiunea noastră el se exercită în următoarele domenii funcționale: *aprovizionarea și reprovizionarea trupelor; organizarea, planificarea și executarea transporturilor pentru satisfacerea nevoilor de sprijin logistic; sprijinul de mentenanță a sistemelor tehnice și echipamentelor specifice din înzestrare; sprijinul medical al efectivelor; asigurarea infrastructurii desfășurării acțiunilor.*

Aprovizionarea/reprovizionare trupelor se impune ca un domeniu esențial pentru menținerea echilibrului cerut de situația concretă în care se află structurile operaționale în momentul declanșării crizei militare pentru a se evita imposibilitatea acordării sprijinului logistic cu urmări directe asupra îndeplinirii acțiunilor de răspuns în care sunt implicate forțele terestre.

Deoarece structurile operaționale ale forțelor terestre nu au încă din timp de pace întreaga cantitate de tehnică, produse și materiale, potrivit prevederilor statelor de organizare și normelor de înzestrare, în sprijinul logistic două etape sunt esențiale în domeniul aprovizionării pentru constituirea stocurilor de materiale potrivit planurilor de aprovizionare cu tehnică, produse și materiale.

În prima etapă, desfășurată încă din timp de pace, se planifică activități și se iau măsuri organizatorice pentru identificarea surselor de aprovizionare și întocmirea documentelor necesare în vederea constituirii stocurilor de tehnică, produse și materiale conform tabelelor de înzestrare, iar în etapa a doua se desfășoară activități sub presiunea timpului, aceasta fiind în fapt perioada de timp în care se pun în aplicare măsurile și acțiunile planificate și organizate din prima etapă și care este decisivă pentru constituirea stocurilor de tehnică, produse și materiale.

În aria operațională are loc procesul reprovizionării structurilor operaționale și presupune identificarea resurselor logistice din zona de responsabilitate a acestora.

Organizarea, planificarea și executarea transporturilor pentru satisfacerea nevoilor logistice reprezintă misiunea de bază a sprijinului logistic al structurilor de forțe terestre în situații de răspuns la criza militară, prin care se realizează aprovizionarea/reprovizionarea cu tehnică, produse, materiale și servicii suport pentru structurile operaționale, acolo unde acțiunea militară o cere, activitate de care răspunde nemijlocit șeful logisticii al fiecărui eșalon operativ și tactic.

Mijloacele utilizate în execuția transporturilor logistice sunt cu preponderență cele ale structurilor operaționale ale forțelor terestre, dar pot fi folosite și cele primite din economia națională în caz de neajungere.

Circuitele de transport pe care se vor înscrie aceste mijloace ar putea fi: de la depozitele militare de teritoriu și entități din industria de apărare (regii autonome și

societăți comerciale) la depozitele forței terestre (baza logistică teritorială); de la depozitele forței terestre (baza logistică teritorială) la depozitele structurilor operaționale din raioanele de concentrare; de la agenții economici la depozitele structurilor operaționale; de la stațiile de reprovizionare la depozitele structurilor operaționale.

De regulă, transporturile logistice în raioanele de concentrare din aria (zona) operațională se vor executa pe timp de noapte sau în condiții de vizibilitate redusă.

Sprijinul de mentenanță a sistemelor tehnice și echipamentelor specifice din înzestrarea în raioanele de concentrare din aria (zona) operațională presupune efectuarea intervențiilor de mentenanță în vederea restabilirii urgente a stării de funcționare a echipamentelor militare (autovehiculelor), în scopul îndeplinirii oricăror misiuni determinate de criza militară. În aceste raioane trebuie efectuate operații de întreținere, reparare, predări sau primiri de echipamente necesare pregătirii și executării viitoarelor acțiuni de răspuns la criză.

Raioanele de adunare a echipamentelor deteriorate (RAED) în raioanele de concentrare din aria (zona) operațională se aleg și se organizează central pentru a se reduce cât mai mult posibil distanțele de evacuare a echipamentelor militare de tonaj mare. În cazul în care structurile forțelor terestre au fost lovite prin surprindere și există multe echipamente deteriorate, RAED se va dispune în locul unde se găsesc majoritatea echipamentelor militare deteriorate.

Dacă fondul de reparații se întinde pe întreaga suprafață a raioanelor de concentrare din aria (zona) operațională, asistența tehnică și lucrările de reparații se execută ori prin concentrarea (evacuarea) echipamentelor (autovehiculelor) deteriorate în RAED, ori prin fracționarea formațiunilor de mentenanță și deplasarea acestora la structurile operaționale în vederea executării lucrărilor de reparații pe locul scoaterii din funcționare a acestora.

În situația că trupele staționează în localități se vor analiza posibilitățile executării unor reparații și a întreținerii tehnice cu ajutorul agenților economici din localitate, dacă aceștia au ateliere proprii de reparații sau de întreținere.

Sprijinul medical al efectivelor structurilor operaționale ale forțelor terestre în situații de răspuns la criza militară reprezintă un ansamblu de activități și constă în: asigurarea de servicii de medicină preventivă și curativă; servicii stomatologice; reprovizionarea cu medicamente, sânge și materiale medicale; protecția medicală CBRN; precum și evacuarea medicală a răniților și bolnavilor, pentru a reduce la minim, pe cât posibil, pierderile de forțe umane din cauza rănilor și îmbolnăvirilor.

Sprijinul medical se acordă de către formațiunile medicale specializate, pe niveluri de competență, în funcție de structura forțelor terestre, iar la realizarea lui participă formațiunile medicale de tratament (Rol 1; Rol 2; Rol 3) din compunerea structurii operaționale ale forțelor terestre și cele din rețeaua sanitară teritorială a ariei operaționale.

Noi credem că pierderile sanitare în situațiile arătate, în condițiile lipsei acțiunilor de luptă, se vor datora accidentelor, îmbolnăvirilor, tentativelor de sinucidere, automutilărilor, iar după gravitatea cazurilor se vor înregistra răniți și bolnavi mediu și răniți și bolnavi ușor. Astfel, putem aprecia că pierderile sanitare, din experiența acțiunilor din trecut, ar putea fi de 0,08-0,1% din efectivele structurilor operaționale.⁷

La formațiunile medicale de tratament, răniții și bolnavii din structurile operaționale ale forței terestre în situații de răspuns la criză nu sunt reținuți pentru tratamente. De regulă, cei care au primit asistență medicală sunt pregătiți pentru evacuare la formațiunile medicale teritoriale. Atunci însă când bolnavii și răniții aflați în raioanele de concentrare necesită o supraveghere medicală pe timp limitat (1-2 zile) pot fi recuperați și își pot continua activitatea la structurile din care fac parte.

Asigurarea infrastructurii desfășurării acțiunilor de răspuns la criza militară cuprinde un ansamblu de activități, obiective și facilitățile necesare cartuirii/cazării trupelor, precum și asigurării căilor de comunicație necesare executării transporturilor logistice în vederea reprovizionării structurilor operaționale.

Cartuirea și cazarea trupelor constă în totalitatea măsurilor și acțiunilor ce se execută în scopul: asigurării cu terenuri, construcții și instalații specifice în raioanele de concentrare; exploatarea, întreținerii și reparării construcțiilor și instalațiilor puse la dispoziția trupelor; cazării personalului din structurile operaționale în clădiri, corturi, adăposturi, vehicule speciale etc., precum și prevenirii și stingerii incendiilor în raioanele de dispunere.

Activitatea de cartuire și cazare a trupelor, în funcție de scenariile previzionate de răspuns la criza militară, în raioanele de concentrare din aria operațională se pot iniția încă din timp de pace, cu întocmirea documentației necesare pentru preluarea terenurilor, construcțiilor și instalațiilor în caz de nevoie.

Cazarea trupelor în raioanele de concentrare se organizează de către șeful logisticii al structurilor operaționale sub îndrumarea șefului logisticii forțelor terestre în funcție de misiunile acestora, facilitățile din aria operațională, timpul stabilit pentru staționare în raioanele de concentrare și posibilitățile de cazare din acestea, în conformitate cu legislația în vigoare.

Localitățile stabilite pentru cazarea trupelor și adăpostirea animalelor vor face obiectul cercetării/analizelor, înainte de dispunere, din punct de vedere sanitar-epidemic, iar clădirile (spațiile) unde vor fi cazate trupele, înainte ca acestea să fie ocupate se verifică din punct de vedere al rezistenței construcției și din punct de vedere genistic, pentru ca nu cumva să fie minate. În acest sens se iau măsuri de curățire, dezinfectare și, după caz, de deminare și apoi se dispun în ele personalul, tehnica, materialele și animalele.

⁷ Md - 2, *Doctrina sprijinului medical în operații*, București, 2008, p. 21.

Atât în raioanele de mobilizare, cât și în cele de concentrare, echipamentele militare se grupează pe structuri operaționale și se adăpostește pe terenuri virane și străzi, în parcuri, curți și livezi, care asigură o bună mascare și posibilități acceptabile de intrare și ieșire. Materialul de artilerie, automobilele și vehiculele hipo se dispun în parcuri, amenajate între linia de spate și drumul de spate, la flancurile raioanelor.

În raioanele de dispunere a structurilor operaționale se stabilesc încăperi și porțiuni de teren pentru desfășurarea activităților de ridicare a capacității operative.

Depozitele de materiale ale structurilor de execuție a sprijinului logistic ale structurilor operaționale ale forțelor terestre se instalează, pe cât posibil, în clădiri separate, situate în locuri asigurate împotriva incendiilor sau rămân pe autovehicule, care se vor adăposti.

Atunci când în raioanele concentrare posibilitățile de cazare sunt limitate, pentru lucrul și cazarea personalului se vor destina un număr de corturi, autovehicule speciale, în funcție de capacitățile acestora.

În asigurarea căilor de comunicație un rol foarte important în pregătirea și în desfășurarea acțiunilor structurilor forțelor terestre de răspuns la criza militară îl au căile de reprovizionare și evacuare. Acestea influențează mișcarea și transportul și, îndeosebi, modul cum se vor executa transporturile de reprovizionare și evacuare, fapt probat și în derularea recentelor crize militare. Prin căile de reprovizionare și evacuare se înțeleg drumurile stabilite, pregătite și utilizate cu scopul de a se executa pe ele transporturile logistice necesare trupelor.

Căile de reprovizionare și evacuare se aleg din rețeaua de drumuri existentă în raioanele de concentrare, pe direcțiile cele mai scurte și orientate convenabil, ferite pe cât posibil de observarea terestră și aeriană și care nu necesită lucrări voluminoase de întreținere și reparații.

Modalitățile de acțiune ale forțelor terestre în situații de răspuns la criza militară sunt influențate de existența și starea drumurilor. De existența, starea de viabilitate și orientarea lor depind deplasarea și instalarea la timp a structurilor operaționale, organizarea și formarea coloanelor de transport, executarea transporturilor de reprovizionare și evacuare în raioanele concentrare din aria (zona) operațională.

Fiind parte a unui domeniu funcțional important al sprijinului logistic al structurilor de forțe terestre în situații de răspuns la criza militară, asigurarea căilor de comunicații are un rol important în economia mișcării și transportului structurilor operaționale și cuprinde:

- alegerea și recunoașterea drumurilor în aria (zona) operațională pentru reprovizionarea structurilor operaționale din raioanele de concentrare și a celor din interiorul acestora;

- repararea, restabilirea și menținerea viabilității drumurilor de la sursele de re aprovizionare și a lucrărilor de artă de pe acestea în aria operațională, cât și de pe drumurile interioare din raioanele de concentrare;

- organizarea și executarea serviciului de comenduire și îndrumare a circulației (CIC) de pe căile de comunicații alese în aria operațională.

Întreținerea, repararea și restabilirea căilor de re aprovizionare, evacuare și reparare ale marilor unități și unități ale forțelor terestre în situații de răspuns la criza militară se organizează de către compartimentul coordonarea mișcării și transport al acestora și se realizează de formațiunile specializate din subordinea organelor administrației publice centrale și locale care au în întreținere drumurile respective. În raioanele de concentrare, întreținerea, repararea și restabilirea drumurilor interioare se pot organiza cu detașamente de lucrări constituite din populația neînrolată, formațiuni teritoriale constituite, aflate în localitățile din raioanele respective sau în apropierea acestora.

Asigurarea executării transporturilor logistice în mod organizat, menținerea ordinii prin efectuarea controlului în circulație, respectarea regulilor de circulație, îndrumarea coloanelor pe drumurile de re aprovizionare a structurilor operaționale din aria (zona) operațională, impune cu necesitate a organizarea serviciului de comenduire și îndrumare a circulației (CIC).

Serviciul de comenduire și îndrumare a circulației pe drumurile de re aprovizionare, evacuare și reparare ale structurilor operaționale în aria (zona) operațională se execută de către formațiuni specializate ale Ministerului Afacerilor Interne (MAI), iar menținerea viabilității acestora de către formațiunile de drumuri și poduri din cadrul organelor specializate ale Ministerului Transporturilor (Direcțiile, Secțiile regionale și județene de Drumuri și Poduri).

Așa cum am subliniat la începutul acestui articol, analiza noastră s-a axat pe scoaterea în evidență în desfășurarea operațiilor de răspuns la criza militară, a structurilor operaționale a forțelor terestre, a condiționalităților de funcționalitatea a structurilor de logistică, care au un rol deosebit de important în asigurarea succesului acțiunilor în ceea ce privește asigurarea sustenabilității cât mai mult timp în aria (zona) operațională și, în special, pe analiza domeniilor funcționale ale sprijinului logistic și a modului cum acestea vor trebui să asigure condițiile necesare pentru creșterea mobilității și flexibilității structurilor de forțe în operații.

BIBLIOGRAFIE

MUREȘAN Mircea, VĂDUVA Gheorghe, BOAMBĂ Eugen (coord.), *Criza, conflictul, războiul*, volumul III, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2007.

SWAINE D. Michael, *Understanding the Historical Record*, Washington, 2006.

Md-2, *Doctrina sprijinului medical în operații*, București, 2008.

